

Waato no M'apahunkunehne Jamaño Apúturne a Duniyaño

A waato no jamanku Rom ammarane
Israyel, Díino abúuñbuuñ maleekaño
n'aretuhne Jibril imbi bágido b'aretuhne
Mariyama.

Jantenteñ Gúloku Díino:

²⁶⁻²⁷ Afúrumi na a waato no
udikaamo m'aretuhne Elisabet
ayikne júunonj amákilañ ingi
amánduk a badokánom, ayik na [a
didiirahu Israyel] bágid b'úpájul ba
pájiireñ údiigeen. Gurethinem
Mariyama. Agida Mariyama anébaa
ingi údiigeen m'aretuh Yisuf. Agida
Yisuf a muhenku umaasaño Dawuda
gafúruntné. Kanda mañ ni anébaane

fanti bapájulám udikaam. Angu a
maṇ júuno nómar no Elisabet ayikne
júunoṇ amákilaṇ ingi amánduk a
badokánom, Umuyhintor abúuñur
maleekaṇo imbi Mariyama.

Maleekaṇo gurethinem Jibril. Agida
Mariyama a bukooro b'aretuhne
Nasaret b'agune a resiyonku Galile
gagune. Na Umuyhintor abúuñne
Jibril.

²⁸ Bapút imbi Mariyama ayéjem:

- Básumo! Me Umuyhintor
abúuñureemne ba a binankan. Ayéj
abúuñahenbuaña búuña ajóoni.
Úmár a gúbidhen gagune.

²⁹ Mariyama ajuhula dáde.

Awoseneh amiihora h'akanne ayéjem

nim. ³⁰ Kanda maleekaŋo bafégi
n'ajuhulane ayéjem:

- Mariyama dahu ubenuh! Díino
abúuñahenbuuña búuña adé.

³¹ Ingah! Udokuneh badooh k'unjan
kowol kódiigeen. Urethinem Yensa.

³² Aguyhuneŋ wúur úde. Ahuyhunuh
Úbáku Díino N'afaŋunumne
Honjoroŋo Nip. Féger baŋ, Díino
Umuyhintor akankánam k'aguy
umaasa iniman ni udeemayhinem
Dawuda aguyerne fam umaasa.

³³ Kanda úmár mungu aguyhuneŋ
umaasahu jamanku Yankuba baman
dagurumaareŋ. Maasayahánam
dadét.

Nim maleekaŋo ayéjne Mariyama a nintiku Yensa. ³⁴ Angu Mariyama, bayennehini hómár ayéj maleekaŋo:

- Iyennennehin h'ólobne, kanda hómár neeraŋ gapirenkinehne k'aguy n'igune bágid ba pájiireŋ údiigeen?

³⁵ Ámár anoyindem ayéjem:

- Jamméejhu Díino Jarenninno akucokuneh a binankan ki sembehu Díino N'afaŋunumne Honjoroŋo Nip agoogeno ininkaman jigoog. Nim gaguyorunkunehne k'udooh badooŋo bámár. Gúmár akanne wolo m'aboshunuhne ahuyhunuh wolo urenninno, Úbáku Díino. ³⁶ Ingah! Elisabet m'agune baarinken, úmár

ummo bim ingi badooh. Maṇ ni
adeḑne maṇ nim gayikhinehne kowol
kódiigeen. Fam ganyéjeyéj dapiren
k'ayik wol, kanda inini ummo bim a
júnkunom amákilinno ingi
amánduko! ³⁷ Féger baṇ! Yikireṇ ho
Díino pirendeṇne k'akaan.

³⁸ Mariyama aṇoyindem ayéjem:

- Me maṇ úsoku Umuyhintor.
Ílokiloki k'akaanaam iniman
n'úlobne.

Balóbi nim mees, maleekaṇo adék
adoona. (Luk 1:26-38)

Biriman Jerusalem (kapitalhu Israyel)
baman Nasaret abábár kilometreṇ keme.
Baṇantinkinem iniman Ñaamol ingi Banjul.
A bukoku Nasaret, na bágido b'aretuhne

Mariyama agune. Úmár anébaaneb.
Údiigeeno m'aretuhne Yisuf anébemne.
Immeren inako a bádinku Dawuda
gangune. Mariyama anébaaneb, kanda
údiigenkinem fanti bapájulám udikaam.
Demayhánin ingine, údiigeeno, aji anébi
udikaam, añantay atúy baman da bajaho
k'akir apájulám udikaam. Angu, Mariyama,
haani n'anébaane, fanti bapájul údiigeen.
Gúmár akanne, fo Jibril atéekinemne mara
adokuneh búyeer k'anan kódiigeen, ajuhula
dáde. Ayéj maleekaŋo, « Hómár neeraŋ
gapirenkinene k'aguy n'igune bágid ba
pájiiren údiigeen? »

Angu Jibril atéekinem n'akaanorunkunehne
ki úmár, bágid ba pájiiren údiigeen
apirenkinene ayik wol. Jamméejhu Díino
Jarenninno akucokuneh a binanam ki

sembehu Díino N'afanumne Honjoroŋo Nip
agoogenem iniman jigoog. Díino
akankánehne k'adooh búyeer ni pájiiren
údiigeen.

Gúduk úyejhineh, «Neeraŋ gapirenkinehne
ki hómár ayik? Hómár dapiren k'ayik.

Jamaŋo nip ampápájul mara udikaamo
jandiŋ badoohum búyeer, añantay apájul
údiigeen. Wúur pirenden k'akaan ki bágid
ba pájiiren údiigeen adooh búyeer!»

Marigeno, wúur pirenden. Kanda Díino
apiren akaan hómár. Apiren akaan honjoroŋo
nip! Jibril ayéjyej Mariyama, « Féger baŋ!
Yikiren ho Díino pirenden k'akaan.»

Díino apiren akaan ki bísibaŋo, júuno ingi
bahúuro ayik n'alób bareŋ. Apiren akaan ki
jakaamo ayiirla ki jamanku Israyel ampah a

halaku umaasahu Esipt. Angu, Díino apiren
akaan ki bágid ba pájiirenj údiigeen adooh
búyeer. Yikirenj ho Díino pirendenje
k'akaan. Faka agidagida ni Díino atéekinne
anabila Esay famo mara bágid ba pájiirenj
údiigeen anjánehne M'apahunkunehne
Jamaño.

Jantentenj Gúloku Díino, ho Esay añaañne
fam:

¹⁴ – Ningenj banj! Umuyhintor faño
anékunoonuj tamaaser a nintiku
umaasajo mu úmár acaabenne.
Tamaasero nómar ingine inno:
«Bágid ba pájiirenj údiigeen
adokuneh badooh. Anjáneh wol
údiigeen m'arethunuh Emañuwel.»
(Esay 7:14)

Angu Jibril adék atéekin Mariyama mara
Díino acaabenemcaaben k'aguy nunku
údiigeeno m'apahunkunehne jamaŋo.

Ayéjem, « Ingah! Udokuneh badooh k'unan
kowol kódiigeen. Urethinem Yensa.

³² Aguyhuneh wúur úde. Ahuyhunuh Úbáku
Díino N'afaŋunumne Honjoroŋo Nip.»

Angu, wolo mu Mariyama aboshánehe
aguyhuneh Úbáku Díino!

Béntendemuŋ hóbun. Hoge Díino amímiir
ingi uraagof? Hoge Díino apiren ajah
udikaam k'abos wol? Wówo! Díino háteer.

Mídenen ingi ñanraagofonjo. Angu a
Líibárhú Gúloku Díino ñaañiiraa bíduk mara
Díino ajahjah udikaam ki udikankánam
abosurom wolo. Díino mídenen ingi
ñanraagofonjo. Díino háteer.

Angu, Díino bosáron Yensa iniman ni
índiigeeno ambosohne jaraaho. Kanda
haman nim Jibril atéekinteeKin Mariyama
mara Yensa ahuyhunuh Úbáku Díino.
Uyennehinenḡdir ho Yensa akanne ingi ho
Yensa alóbne úpájihinenḡ h'akanne aretaa
Úbáku Díino.

Lentaarenḡ mara Mariyama anébaaneb.
Údiigenkinem aretaa Yisuf. Anébbeb
Mariyama ni fanti bapájulám udikaam. Te
pájiirem udikaam fo baman wolo abosaa
mees. A hakaanankánin añantay atúy
baman da bajaho k'akir apiren apájulám
udikaam. Angu Yisuf bayennehini mara
Mariyama ayikyik búyeer, ajuhula dáde.
Alah kara údiigeen úduk akandáremne.
Angu ayéj akeekihineh bannébo.

Jantenteŋ Gúloku Díino:

¹⁸ Inini ba balób ni Yensa Ukáristo abosorumaane. Nunom Mariyama bajakánam anébaane ingi Yisuf. Kanda Yisuf bapájulumomne udikaam, Mariyama apájuloora mara ingi badooh gagune. Agida a bahathu Jamméejhu Díino Jarenninno gadohumne badooŋo bámár. ¹⁹ Angu údiigenkinem Yisuf, úmár údiigeen m'awúuh. Bapájuli mara Mariyama ingi badooh, asíiba bukeekihu bannébo kanda, síibiira burohálalinkinem a barumuno. Gúmár akanne ayéji akeekihineh bannébo ingi sutura. ²⁰ Angu f'anjane kawoseno a gubaarhu gúlobo gúmár akihiya n'afég maleeka no

Umuyhintor abúuñurne. Maleekaŋo ayéjem:

- Fi Yisuf! Fi m'úfuruntne a muhenku umaasaŋo m'aretuhne Dawuda, buku ubenuh budoku Mariyama ukaanam udikankan mara guyron karo anrahrah ingi údiigeen. Aji úfegi n'aguy ingi badooh, a bafuku Jamméejhu Díino gayikuntne badooŋo búmár. ²¹ Aboshuneh wol údiigeen. Urethinem Yensa. Ukandukánam gureto gúmár mara alaamedir apahunkuneh jamanku Díino a kunyoku jínubonkánin.

Nim maleekaŋo ayéjne Yisuf.

²² Angu agi úfegen ki inho nip ayikne, gúmár agune mara Umuyhintor nim

galóbne gu bandór imbi anabiyono,
ayéj:

²³ *Bágid ba pájiireŋ údiigeen
adokuneh badooh.*

*Aŋankáneh wol údiigeen
m'arethunuh Emañuwel.*

Gureto gúmár agune, *Díino ingi
mintor gagune.* (Mat.1:18-23)

Yisuf ingine údiigeen m'awúuh, mu Díino
apokun. Díino síibiira ki Yisuf awosen mara
údiigeen úduk akandurne Mariyama
búyeer. Síibiira ki Yisuf akeekul bannébo.
Faka Díino asíibáásiib ki Yensa ayik bááh
m'apirenkinehne atopotorom a duniyaŋo.
Yisuf bosáronŋ Yensa, kanda Díino
asíibáásiib k'akunom mara Yisuf wúur
újooni. Aguyhune bááh újooni. Gúmár

akanne Díino abúuñuri maleekaño imbi
Yisuf k'atéekinem a gubaarhu búyeku
Mariyama mara Díino akanne ki hómár ayik
ni fanti bapájul údiigeen. Inini apiren ajah
Mariyama akaanam udikankánam.

Maleekaño atéekinteeKin Yisuf mara
añantay aret wolo Yensa. Ingi gúlokánin
guhebárono, Yensa agune «Umuyhintor,
Upahunumo.» Angu, maleekaño afak
atéekin Yisuf mara nim gañantane aret
wolo Yensa mara úmár apahunkuneh
jamanku Díino, gúmár ingine jamaño
m'anfiyumehne Díino, Yensa
apahunkáneeniñ a kuyoku jínubonkánin.
Alaamedir, akankáneh honj ki Díino apiren
akafari jínubonku jamaño m'anfiyumemne.
Dam, maleekaño alób gúlob gúsuumi ingi
Yisuf. Díino acaabenemne k'akun wolo

m'agune alaamedir, apahun jamaño.

Angu Yisuf akaan man ni maleekano
atéekinemne.

Jantenteñ Gúloku Díino:

²⁴ Angu bakengi sínduufu Yisuf adék
akaan iniman ni maleekahu
Umuyhintor atéekinemne a ñankiho.
Adak ajah Mariyama. ²⁵ Bajahi
Mariyama pájulundom udikaam
f'adék aňan wol údiigeen mu Yisuf
aretne Yensa. (Mat.1:24-25)

Yisuf ingi Mariyama, a bukoku Nasaret
ganguyerne. Kanda jandiñ Yensa
babosumaane, Yisuf ingi Mariyama
aññantay andék a saariño n'aretuhne
Betlihem. Fégeñ bañ, a waato ámár,
umaasahu Rom ayéjyej mara jamanku

Israyel nip, mojon mojon añantay anjoolin
ba a bukoku maamaamankánam k'anñaañ
bim gurethinem ba bahatango. Umaasahu
Rom akankaan iniman upresidanku
Senegal, aji atéekini jamanku Senegal nip
k'anjoolin a bukoku maamaamankánin. Aji
akaani nim ñanñaamolo jup m'angune a
bukoor bojon bojon Senegal anjoolinkineh
ba Ñaamol ki gampútri, suprefego añaañ
harethánin.

Angu manj nim umaasahu Rom atéekinne
jamanku Israyel k'ankaan. Mojon mojon
añantay anjoolin a bukoku
maamaamankánam. Yisuf ingi Mariyama, a
muhenku Dawuda ganfúruntné. Te
Dawuda, Betlihem gabosaane. Angu Yisuf
ingi Mariyama añantay andék baman
Betlihem. Betlihem anjantingantin ingi

bukooro b'angune, Nasaret. Banantinkinem
iniman biriman Ñaamol baman Banjul. A
waato ámár ni woto yikireñer. Mariyama, ni
waathu guñankánam atéeja. Kanda haani
mañ nim aññantay andék mara nim
umaasahu Rom ayéjne.

Jantenteñ ho údiigeeno m'aretuhne Luk
añaañne a Gúloku Díino:

¹ A waato nómár umaasaño m'agune
a bigofo, gurethinem Oogust. Angu
Oogust awonnunwonnun luwa ayéj:
«Moñon moñon úñuñhunek ba a
bukokon k'andék añaañ na
harethánan a listo.» Nim Oogust
alóbne. Batébo bámár aññantay aguy
a akooroño nip no ñamhu Rom
ammarahne. ² Agida bámár agune

baliiho. Fo Kiriniyus agune
gúfánáárrhu resiyonku Siri a waato
nómár gantébine jamaño. ³ Angu
jamaño f'anjahne kúmbuuñaamo
kúmár, moñon moñon akeng aṇoolin
ba a bukokunom ki k'anñaañ na
gurethinem. ⁴ Angu Yisuf mees
antuñul hadéko ba Betlihem.
Anfúrum Nasaret b'angune anjonna
bi Betlihem ki k'anñaañ bim
harethánin. Agida Betlihem a
resiyonku Júde gagune. Aji úfegi ni
Yisuf ajonnane bi Betlihem, gúmár
ingine mara a muhenku Dawuda
gafúruntne, te Dawuda Betlihem
gabosaane. ⁵ K'angu Yisuf ankeng
antuñul hadéko ba na, úmár ingi
udikaamo m'anébine m'aretuhne

Mariyama ba guñaañhu harethánin.
Agida udikankánam n'aguy ingi
badooh. ⁶ Andék f'andék ampút
Betlihem, agida n'anliihayhin ingi
gunanku Mariyama.

⁷ Angu ni dígo n'ankucunohne
ñandékaño arumunne tip
andékireeniṅ ba a kódigo ko
abónoṅo andúufohne. A kódigo
kómár Mariyama aṅanne kóbárám
koliho, wol údiigeen. Baṅani mees
adooh jalíiro k'agúubinem
k'ajubunom a gútáhelo
g'ankandurahne abónoṅo jafoolaño.

(Luk 2:1-7)

Bampúti Betlihem, anlahun jamaño
n'anrumun dáde. Úpájulenṅ bádinku Dawuda

afufuuh. Yisuf ingi Mariyama antíb kannooh, danundaŋaŋ. Angu yikireŋ pálaas a hádigeŋo ba guwaanango. Gúmár akanne jaketo nómár, Yisuf ingi Mariyama, a kantígo k'anninkehne abónogo ganñantane anguy ni yikireŋne pálaas a hádigeŋo. Maŋ jaketo ámár Mariyama aŋanne úbárám. Baŋani angúubinem k'ajubunom a gútáhello g'ankandurahne abónogo jafoolaŋo.

Jantenteŋ Gúloku Díino:

⁸ Angu jaketo nómár no Mariyama aŋane kóbárám, ayik ñankooñ índukoŋ a kanaanango hóbídhú Betlihem m'anŋay bikooñhu saahanango. ⁹ F'angune bim maleeka no Umuyhintor afúror a binanin. Bafúti jiyaan jíde j'afúrumor imbi

Díino awúnneeniṅ nip. Banfégi
hómár ambenuh dáde. ¹⁰ Maleekaṅo
bafégi n'ambenuhne ayéjeeniṅ:

- Ninkinan! Dahu ubeniheṅ!
Kúmbuuñaam kúnsumi
gidoohutoonuṅne. Jamaṅo
anyennehindir kúmbuuñaamo
k'édekehne bujellihinkinan
ankankáneeniṅ nip básuum b'úpájul
b'ayik sembe dáde .

¹¹ Íbuuñuraabuuñ ba gúteekinkinan
mara ayikyik wol údiigeen m'abosaa
manini jaketama. Betlihem
gabosaane a bukoku umaasaṅo mu
fam m'aretuh Dawuda. Wolo
alaamedir, úmár aguyhunekne
Upahunkánan, Umuyhintor Ukáristo.
Inini ninkinan dékereṅ fégulomoniṅ!

¹² Úputon̄dir nímpájulorunkunom
ingine inini: Ulahunkánam n'andooh
jalíiro k'angúubinem anninkem a
gútáhele g'ankandurahne abónoŋo
jafoolaŋo. Hómár ingine tamaasero
no uyitinkinemeŋne.

Nim maleekaŋo atéekinne ñankooño.

¹³ Balóbi nim maleekaŋaŋ adúkoŋ
mees anfúror. Ámárán̄ arjanna
ganfúrun̄tne anrumun tip
k'anramunah Díino anyéjeh:

¹⁴ – Infuuhurin̄oŋ Díino no arjanna.

Díin akaan jamaŋo nip mi ámár
acaabenne anguy a básuum.

Nim maleekaŋaŋo anlóbne k'ankir
anŋoolin ba arjanna.

¹⁵ Banṇoolini ba arjanna ñankooño
anyéjayeh:

- Inini, índek índokoonuṇ ba
Betlihem k'índek ínfegoṇ ho
Umuyhintor ajellihinne mintor.

¹⁶ Banlóbi nim ankeng k'anñufa
hadéko ba na. Bampúti anlahun na
Mariyama ingi Yisuf k'annoohohne.
Annik anlahun na kowolo n'ajubunaa
a gútáheló g'ankandurahne abónoṇo
jafoolaṇo. ¹⁷ Banfégi hómár ankeng
ba guṇoolino k'antéekineh jamaṇo
nip a nintiku ho Umuyhintor
ajellihineeniṇe a gubaarhu kowolo
kómár. ¹⁸ Te immi banyennehini ho
ñankooño anyéjehne amooniyeeniṇ
dáde ¹⁹ kanda Mariyama mumum

bayennehini aṇan hómár a
jamméejhinem k'aninginkineh dáde.

²⁰ Afúrumi na, ñankooño antuṇul
hadéko ba imbi saahaṇankánin
b'ambénireeniṇe. Banṇay hadéko
anramunah Díino a gubaarhu
h'anfégne ingi h'anyennehinne dam.
Úpájulenṇ, maṇ ni maleekaṇo
atéekineeniṇe gu bandór, maṇ
hómár ganfégne. (Luk 2:8-20)

Angu, jaketo nómár a kanaṇaṇo, ayikyik
índiigeen m'ankooñoḥ saahaṇaṇo. Immerenṇ
anhar anfég maleekaṇo. Banfégem,
ambenuh dáde. Kanda maleekaṇo
ayéjeeniṇ, «Ninkinan! Dahu ubeniheṇ!
Kúmbuuñaam kúnsuumi gidoohutoonuṇe.
Jamaṇo anyennehindir kúmbuuñaamo

k'édekehne bujellihinkinan ankankáneeniṅ
nip básuum b'úpájul b'ayik sembe dáde .

¹¹ Íbuañuraabuañ ba gúteekinkinan mara
ayikyik wol údiigeen m'abosaa manini
jaketama. Betlihem gabosaane a bukoku
umaasaṅo mu fam m'aretuh Dawuda. Wolo
alaamedir, úmár aguyhunekne
Upahunkánan.»

Banyennehini hómár, asúumeeniṅ dáde.

Angu jaketo nómár maleekaṅo
atéekinteeṅin ñankooño mara
M'apahunkunekne Jamaṅo apútriput a
duniyaṅo. Banyennehini hómár andék
Betlihem, baman a kantígo ka maleekaṅo
atéekineeniṅne k'andék. Na ganlahunne
Yisuf, Mariyama ingi wolo. Anramun Díino
dáde mara anféfeg M'apahunkunekne

Jamaŋo.

Angu Yensa, Betlihem gabosaane maŋ ni
anabila Mike ayéjne fam. Ayéjyej:

¹ Inini, fi kokooro k'aretuhne
Betlihem utohtoh a akooroŋo
ñotiirinno ño resiyonku Efarata.
Kanda haani n'ugune kokoor kotiiri a
akooronku jamanku Júde, wúur úde
afúrumokuneh a binankan. Ningen
baŋ! Wúuro m'akumandehánehe a
gurethum jamanku Israyel
afúrumokuneh a binankan. Agida
úmár ummo bim arjanna ingi Díino
biriman fam. (Mike 5:1)

Nim Díino alóbne a gubaarhu anabila Mike
a nintiku bukooro no Umaasaŋo mu Díino
Acaabenne abosukunuhne.

Nunku Yensa ingine bágid ba pájiiren
údiigeen maŋ ni anabila Esay ayéjne fam.
Ayéjyej:

«Bágid ba pájiiren údiigeen
adokuneh badooh. Aŋankáneh wol
údiigeen m'arethunuh Emañuwel.»

Díino anéeremneer haret halabahi.
Emañuwel. Gureto gúmár ingine, «Díino
ingi mintor gagune.» Úbáku Díino. Yensa.
Gureto gúmár ingine, «Umuyhintor
Upahunumo.»

Índukoŋo ganyéjeyej, «Yensa ingine
anabiyo bareŋ. Díino abúuñribuuñ
anabiyonŋo jup a duniyaŋo. Abúuñribuuñ
Nuha, Ibrahiima, Musa, Inus. Angu Yensa
ingine maŋ anabiyonŋo iniman immeren.»
Nim jamaŋo ganyéjehne. Kanda marigen

girenj!

Yikirenj anabiyonj m'ayikne hareto iniman
Yensa. Úbáku Díino. Emañuwel, Díino ingi
mintor gagune.

Yikirenj anabiyonj m'abosaa iniman ni Yensa
abosorumaane. Díino akanne ki bágid ba
pájiirenj údiigeen ayik wol. Marigeno, Díino
abúuñribuuñ Yensa a duniyaño k'atéekin
jamaño gúloku Díino. Kanda Yensa
anabiyonj barenj girenj. Úmár afañi
anabiyonj n'afuuh. Afañi uraagof n'afuuh.
Úduk úfekinenj mara úmár ingine Úbáku
Díino!